

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 55/21
V Lucemburku dne 15. dubna 2021

Rozsudek ve věci C-194/19
H. A. v. État belge

Žadatel o azyl musí mít možnost dovolávat se okolností, které nastaly po přijetí rozhodnutí o přemístění, proti němuž podává opravný prostředek

Je na každém členském státu, aby upravit procesní podmínky soudních řízení, která mají zaručit tuto účinnou soudní ochranu

Státní příslušník třetí země H. A. podal v Belgii žádost o azyl. Vzhledem k tomu, že španělské orgány souhlasily s jeho převzetím, jeho žádost byla zamítnuta a bylo vůči němu přijato rozhodnutí o přemístění do Španělska. Krátce poté přicestoval do Belgie i bratr H. A. a podal tam žádost o azyl. H. A. podal proti rozhodnutí o svém přemístění žalobu, přičemž zejména tvrdil, že jeho žádost o azyl a žádost o azyl jeho bratra musí být posouzeny společně.

Tato žaloba byla zamítnuta s odůvodněním, že bratr H. A. přicestoval do Belgie po přijetí sporného rozhodnutí, a při posuzování legality tohoto rozhodnutí tuto okolnost proto nebylo možné zohlednit. H. A. podal u Conseil d'État (Státní rada, Belgie) kasační opravný prostředek, ve kterém namítl porušení svého práva na účinný opravný prostředek, jak vyplývá z nařízení Dublin III¹ a z článku 47 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“). Nezávisle na otázce, zda příjezd bratra H. A. skutečně mohl mít vliv na určení toho, který členský stát je příslušný k posuzování žádosti H. A. o azyl², musí Conseil d'État (Státní rada) určit, zda žadatel o azyl musí mít možnost dovolávat se okolností, které nastaly po přijetí rozhodnutí o jeho přemístění. Rozhodla se, že se v tomto ohledu obrátí na Soudní dvůr.

Velký senát Soudního dvora ve svém rozsudku rozhodl, že unijní právo³ brání vnitrostátní právní úpravě, která stanoví, že soud rozhodující o žalobě na neplatnost podané proti rozhodnutí o přemístění nemůže při posuzování této žaloby zohlednit okolnosti, které nastaly po přijetí tohoto rozhodnutí a jsou rozhodující pro správné uplatnění nařízení Dublin III. Jinak je tomu v případě, že tato právní úprava počítá se specifickým opravným prostředkem, který lze podat poté, co nastaly takové okolnosti, jestliže tento opravný prostředek umožňuje *ex nunc* posouzení situace dotčené osoby, jehož výsledky jsou závazné pro příslušné orgány.

Závěry Soudního dvora

Než k tomuto závěru Soudní dvůr dospěl, připomněl, že nařízení Dublin III⁴ stanoví, že osoba, na kterou se vztahuje rozhodnutí o přemístění, má **právo na podání účinného opravného prostředku** proti tomuto rozhodnutí a tento opravný prostředek musí zahrnovat mimo jiné i přezkum toho, jak je toto nařízení uplatňováno. Rovněž připomněl, že již rozhodl, že žadatel o mezinárodní ochranu musí mít k dispozici účinný a rychlý opravný prostředek, na jehož základě

¹ Článek 27 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (Úř. věst. 2013, L 180, s. 31, dále jen „nařízení Dublin III“).

² Viz definici pojmu „rodinný příslušník“, která je uvedena v čl. 2 písm. g) nařízení Dublin III, a článek 10 tohoto nařízení.

³ Článek 27 odst. 1 nařízení Dublin III ve světle bodu 19 odůvodnění tohoto nařízení, jakož i článek 47 Listiny.

⁴ Článek 27 odst. 1 a bod 19 odůvodnění nařízení Dublin III.

se může dovolat okolností, které nastaly po přijetí rozhodnutí o přemístění, pokud je jejich zohlednění rozhodující pro správné použití nařízení Dublin III⁵.

Soudní dvůr však zdůraznil, že členské státy nejsou povinny uspořádat svůj systém opravných prostředků tak, aby byl požadavek zohlednění takových okolností zaručen v rámci posuzování opravného prostředku umožňujícího zpochybnit legalitu rozhodnutí o přemístění. Unijní normotvůrce totiž provedl harmonizaci pouze některých procesních podmínek práva na podání účinného opravného prostředku proti rozhodnutí o přemístění a v nařízení Dublin III není upřesněno, zda toto právo nutně vyžaduje, aby soud, kterému byla věc předložena, mohl provést posouzení legality rozhodnutí o přemístění *ex nunc*. Na základě zásady procesní autonomie **je tudíž na každém členském státu, aby upravil tyto procesní podmínky** – tyto podmínky přitom **nesmějí být méně příznivé** než ty, kterými se řídí obdobné situace ve vnitrostátním právu (zásada rovnocennosti), a **nesmějí v praxi znemožňovat nebo nadměrně ztěžovat výkon práv přiznaných unijním právem** (zásada efektivity).

V projednávané věci Soudní dvůr, pokud jde konkrétně o zásadu efektivity, uvedl, že žaloba na neplatnost podaná proti rozhodnutí o přemístění, v jejímž rámci soud, kterému byla věc předložena, nemůže zohlednit okolnosti, které nastaly po přijetí tohoto rozhodnutí a jsou rozhodující pro správné uplatnění nařízení Dublin III, **nezajišťuje dostatečnou soudní ochranu, jelikož dotyčné osobě neumožňuje vykonat práva, jež má na základě uvedeného nařízení a článku 47 Listiny**. Soudní dvůr však dodal, že taková ochrana může být v rámci vnitrostátního soudního systému jako celku zaručena prostřednictvím **specifického opravného prostředku** odlišného od opravného prostředku, kterým má být zajištěn přezkum legality rozhodnutí o přemístění, jenž umožňuje takové okolnosti zohlednit. Tento specifický opravný prostředek však musí dotyčné osobě zaručit možnost domoci se toho, aby příslušné orgány dožadujícího členského státu nemohly – **pokud okolnost, jež nastala po přijetí rozhodnutí o přemístění, brání jeho výkonu** – provést její přemístění. Musí rovněž zajistit, aby v případě, že určitá následná okolnost vede k určení toho, že příslušný k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu je dožadující členský stát, byly příslušné orgány tohoto členského státu povinny přijmout opatření nezbytná k uznání této příslušnosti a směřující k tomu, aby bylo toto posuzování neprodleně zahájeno. Podání tohoto specifického opravného prostředku kromě toho nesmí být podmíněno tím, že je dotyčná osoba zbavena svobody, ani tím, že se blíží výkon rozhodnutí o přemístění.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

Úplné znění rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehoczki ☎ (+352) 4303 5499

⁵ Viz rozsudek ze dne 25. října 2017, Shiri, [C-201/16](#) (viz rovněž [TZ č. 111/17](#)), a rozsudek ze dne 25. ledna 2018, Hasan, [C-360/16](#).